

Дисциплінарна відповідальність державних службовців

Статтею 64 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII (далі – Закон) встановлено, що за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері державної служби, посадовою інструкцією, а також порушення правил етичної поведінки та інше порушення службової дисципліни державний службовець притягається до дисциплінарної відповідальності у порядку, встановленому цим Законом.

Що таке дисциплінарний проступок та які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до державного службовця?

Дисциплінарний проступок — протиправна винна дія або бездіяльність чи прийняття рішення, що полягає у невиконанні або неналежному виконанні державним службовцем своїх посадових обов'язків та інших вимог, встановлених Законом та іншими нормативно-правовими актами, яке тягне за собою застосування (накладення) дисциплінарного стягнення.

Законом встановлено вичерпний перелік дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до державного службовця за вчинення ним дисциплінарного проступку, а саме:

- 1) зауваження;
- 2) догана;
- 3) попередження про неповну службову відповідність;
- 4) звільнення з посади державної служби.

Дисциплінарне стягнення має відповідати характеру і тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку та ступеню вини державного службовця.

Нижче наведена таблиця згідно норм Закону, у котрій відокремлено які дисциплінарні стягнення можуть бути застосовані до державного службовця за окремі види дисциплінарних проступків.

Які права має державний службовець стосовно якого відкрито дисциплінарне провадження (або якого притягнуто до дисциплінарної відповідальності) та що йому варто знати?

Законом встановлено, що за кожний дисциплінарний проступок до державного службовця може бути застосовано лише одне дисциплінарне стягнення.

Також, державний службовець не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності, якщо минуло шість місяців з дня, коли керівник державної служби дізнався або мав дізнатися про вчинення дисциплінарного проступку, не враховуючи час тимчасової непрацездатності державного службовця чи перебування його у відпустці, або якщо минув один рік після його вчинення або постановлення відповідної окремої ухвали суду.

Державний службовець, стосовно якого було відкрито дисциплінарне провадження має наступні права:

- на ознайомлення з усіма матеріалами дисциплінарної справи (у тому числі, перед прийняттям рішення про накладення на нього дисциплінарного стягнення);
- за результатами ознайомлення вносити зауваження до висновку, клопотання про вжиття додаткових заходів для встановлення обставин, які мають значення для справи, надавати додаткові пояснення та додаткові документи і матеріали, що стосуються зазначених обставин, які долучаються до справи;

- на оскарження застосованого до нього дисциплінарного стягнення. Рішення про накладення дисциплінарного стягнення може бути оскаржено державними службовцями категорії «А» — до суду, а категорій «Б» і «В» — до Національного агентства з питань державної служби або до суду.

Строк, протягом якого державний службовець може подати скаргу щодо накладення на нього дисциплінарного стягнення — 10 календарних днів після одержання ним копії наказу (розпорядження) про накладення дисциплінарного стягнення.

Якщо протягом року після накладення дисциплінарного стягнення до державного службовця не буде застосоване нове дисциплінарне стягнення, він вважається таким, що не мав дисциплінарного стягнення. Якщо державний службовець не вчинив нового порушення Закону, інших нормативно-правових актів у сфері державної служби і виявив себе сумлінним службовцем, дисциплінарне стягнення стосовно нього може бути знято до закінчення року, протягом якого воно було накладено, але не раніше ніж через шість місяців з дня накладення дисциплінарного стягнення. Право на дострокове зняття дисциплінарного стягнення належить суб'єкту призначення, що його застосував.

Варто наголосити, що протягом строку дії дисциплінарного стягнення, окрім зауваження, заходи заохочення до державного службовця застосовуватися не можуть.

Також, протягом строку застосування до державного службовця дисциплінарного стягнення:

- не здійснюється просування державного службовця по службі;
- не присвоюється черговий ранг державного службовця.

Які є обставини, які пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність державного службовця?

Під час визначення виду дисциплінарного стягнення враховується характер дисциплінарного проступку, обставини, за яких він був вчинений, настання тяжких наслідків, добровільне відшкодування заподіяної шкоди, попередню поведінку державного службовця та його ставлення до виконання посадових обов'язків.

Відповідно до частини 4 статті 67 Закону обставинами, що пом'якшують відповідальність державного службовця, є:

- 1) усвідомлення та визнання своєї провини у вчиненні дисциплінарного проступку;
- 2) попередня бездоганна поведінка та відсутність дисциплінарних стягнень;
- 3) високі показники виконання службових завдань, наявність заохочень та урядових відзнак, урядових і державних нагород;
- 4) вжиття заходів щодо попередження, відвернення або усунення настання тяжких наслідків, які настали або можуть настати в результаті вчинення дисциплінарного проступку, добровільне відшкодування заподіяної шкоди;
- 5) вчинення проступку під впливом погрози, примусу або через службу чи іншу залежність;
- 6) вчинення проступку внаслідок неправомірних дій керівника.

Обставинами, які обтяжуватимуть відповідальність державного службовця, частиною 2 статті 67 Закону визначено:

- 1) вчинення дисциплінарного проступку у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або токсичних засобів;
- 2) вчинення дисциплінарного проступку повторно, до зняття в установленому порядку попереднього стягнення;
- 3) вчинення проступку умисно на ґрунті особистої неприязні до іншого державного службовця, у тому числі керівника, чи помсти за дії чи рішення щодо нього;

- 4) вчинення проступку умисно з мотивів неповаги до держави і суспільства, прав і свобод людини, окремих соціальних груп;
- 5) настання тяжких наслідків або заподіяння збитків внаслідок вчинення дисциплінарного проступку.

*Інформує управління персоналу Головного
територіального управління юстиції в Одеській області*